

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opus pulcherrimu[m] de tribus vsitatis christianoru[m]
actibus: oratione videlicet: ieiunio [et] elemosyna**

Guntherus <Parisiensis>

Basilee, 1507

VD16 G 4140

Tertia petitio vt fiat voluntas dei. Cap[itu]l[u]m xj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30791

cut legit in actibꝫ apostolorū:
Act. 1. Et erant inquit vnanimiꝫ pſe-
 uerantes in oratione dei: vide
 licet p̄ ipsius ecclesie profectu.
 Nam regnū eius in creaturis
 omnibꝫ quidē gratū atq; iocū
 dū esse debet: oprari tamen aut
 postulari supflūū est: quia siue
 volentibꝫ nobis/ siue nolenti-
 bus auctoz vniversozū in rebꝫ
 quas condidit dominat̄ et re-
Wester. 13. gnar/ sicut scriptū est: In volū-
 tate tua dñe vniversa sunt po-
 sita/ et nō est qui possit resistere
 voluntati tue: tu em̄ fecisti om-
 nia: dominꝫ vniversozū tu es.
 De regno autem ecclesie qđ eo
 tempe recens erat: et in paucis
 ceperat coalescere: et tunc qui-
 dē vt creſceret aut pficeret: ve-
 luti quidā bone frugis puen-
 tus/ discipulos orare oportet:
 et quibusq; quottidie fidelibus
 vsq; ad finē seculi/ vt pſeueret
 et vigeat oprandū est. Nam qđ
 cunq; per fidem fm̄ temporū
 successiōes regno incorporan-
 tur ecclesie: eis vt iam diximꝫ:
 hoc regnū credimꝫ aduenire.
 Sed et de regno eius in sanctꝫ
 animabꝫ/ idem fere dici potest:
 cū nil aliud sit ecclesia nisi san-
 ctarū collectio animarū: vt qđ
 de illa colligitur in summa: de
 istis intellectū accipiat in sin-
 gulis. Sit autē iste regni aduē-
 tus per spiritū pietatis: quan-
 do anima spiritu sancto affla-
 ta/ ac per hoc pia et mit̄ effecta
 regnanti deo se sponte subijcit̄

qđ summa pietas est: sicut ecō-
 trario eum a se repellere crude-
 le et impiū: sicut fecerant illi de
 quibꝫ idem dominꝫ dicit: Abie-
 cerunt me/ ne regnem sup eos. **1. Reg. 6.**
 Huic virtuti pietatis p̄mittit̄
 possessio terre: cum dñs dicit:
 Beati mites: qm̄ ipsi posside-
 bunt terrā. Nō hanc vtiq; pre-
 sentem/ in qua crudeles et im-
 p̄j maxime dominant̄: sed illā
 de qua dicit psalmista: Credo
 videre bona dñi in terra viuen-
 tiū. Et nota hoc satis morali-
 ter dictum esse: quēadmodū so-
 lent reges his qui sponte eozū
 subijciunt̄ ditioni/ terrā trade-
 re possidendā: quā supbis atq;
 rebellibꝫ extorquent.

Tertia petitio vt fi-
 at voluntas dei. **Capitū .xj.**
 Fiat volūtas tua etc. Ad-
 f uentū regni sequit̄ regie
 volūtat̄ executio: quia
 valde necessariū est/ vt quē nō
 bi regem eleger̄/ eius studeas
 adimplere voluntatē. Nam qđ
 cunq; regnantis sup se volun-
 tati refragat̄: nō mō de humili-
 tate gratiam nō acquirit: verū
 etiam de cōtumacia supplicii
 p̄meret̄. Nam sicut scriptū est: **Luce. 12.**
 seruus sciēs volūtatē dñi sui et
 nō faciēs/ plagꝫ vapulabit ml̄-
 tis. Que autē sit hec patrꝫ volū-
 tas quā nos fieri postulamus:
 illud inspicere cōmodū est. Vo-
 luntas em̄ dei diuersis modis
 accipit̄. Dicit̄ quandoq; volū-

tas et beneplacitū eius eterna
 dispositio/qua bona tm̄ dispo
 nit et ordinat: de qua dicit apo
 stolus: Voluntas dei bona et be
 neplacens et perfecta. Bona: quia
 deus ea nō vult. i. nō disponit
 nisi bona et bene. Beneplacēs:
 his qui eam intelligunt/vel cu
 ius eū nunquā peniteat. Perfe
 cta. i. bonorum omnium collectiōe cō
 summata. Dicit etiā voluntas
 dei ei⁹ pmissio/que mala tm̄ fieri
 pmittit et tolerat: nō quia de volū
 tate eius sit ut fiant mala: sed quia
 cum possit prohibere nec tm̄ pbi
 beat/videt quibusdā volendo
 malis p̄bere cōsensum. Sed et
 voluntas ei⁹ dicit cōsiliū aut p̄
 ceptū/p̄ eo quod signū volūntatis
 eius est: quia p̄ illud se aliqd fieri
 vel nō fieri velle significat. Ope
 ratio quod dei voluntas ei⁹ appel
 lari solet: quoniam deus quod cogi non
 potest/nihil operatur nisi volens:
 cui nō est aliud velle et aliud ope
 rari/sicut scriptū est: Omnia quod
 cumque voluit dñs fecit in celo et
 in terra. Prima voluntas effi
 ciens est causa bonorum omnium/
 que vel de⁹ ipse facit/vel alius
 ipso auctore. Secunda est spon
 tanea et iusta pmissio omnium ma
 lorum/que vel diabolus ipse facit
 vel ali⁹ ipso auctore. Quocumque
 igitur deus vel propria bonitate fa
 cit: vel p̄ gratiā suā ab alijs fie
 ri concedit/vel secundum suā equita
 tem iuste decernit: omnia hec de
 prima dei voluntate p̄cedunt
 veluti est rerū creatio: generis

Roma. 12.

Ps. 1. 4.

humani redemptio/ temporalium
 seu spiritualium bonorum collatio/p̄
 morum atque penarum iusta retribu
 tio. Que autem diabolus vel ipse
 facit/vel alios ut faciat impel
 lit: omnia ad secundā p̄tinet vo
 luntate: utpote p̄ma angeli vel
 hominis p̄uarcatio: diaboli p̄uer
 sa et indefessa suggestio: homi
 nis in consensu prava delecta
 tio: in actu mali operis admini
 stratio. Que omnia idcirco ad
 dei voluntatē dicuntur p̄tinere/
 nō quia de⁹ ea velit/sed quia p̄mit
 tit: quoniam iuxta vsū hominum velle vi
 detur is qui cum possit prohibere nō
 prohibet. Voluntas ergo dei effi
 ciens tm̄ (ut diximus) de bonis est:
 p̄mittēs homo tm̄ de malis: quibus
 et ipsa pmissio/quocumque solius cul
 pe est: quocumque solius pene: quocumque autem
 culpe simul et pene. Cum ei de
 us (ut scriptū est) p̄mittit regna
 re hypocritā/culpe tm̄ est illa p̄
 missio: quoniam regnanti hypocrite
 culpa est/et pena nō est. Cū homo
 p̄mittit paulum stimulo carnis
 sue colaphizari/solā penā p̄mi
 sit et nō culpā: quoniam in illa repra
 sentatione pena fuit et culpa nō fuit.
 Cum autem p̄mittit iudā seipsum la
 queo suffocare/utrumque p̄mittit:
 quoniam illud inde suspendiū culpa
 simul et pena fuit. Sed culpa que
 vitio nō caret p̄missiōe vititur:
 pena homo que meritū parit vel cul
 pā punit ab eterna potestate dei di
 spositione descendit. Voluntas
 igitur dei/ut iam sepe dictum est:
 aut efficiens est/et tm̄ bonis p̄

Job. 4.

2. Corin. 13.

Matth. 27.

fiat originē: aut pmittere et mala nō p̄hibet p̄petrari. Consiliū autē seu p̄ceptū/essentialiter quidē nec bonis nec malis causa est: s; ob hoc t̄m̄ dei volūtas dicit: q; qd̄ de^o iubet/ aut cōsultat: id eū velle p̄sumimus. Rep̄tinuit t̄m̄ deū et p̄cepisse qd̄ fieri nō volebat/ vt abrahe de filio imolando: et p̄cepisse non fieri qd̄ t̄m̄ fieri volebat/ veluti de his q̄bus p̄hibuit ne publici carent miraculū eius: illi vero abeuntes diffamauerūt eū per vniuersam regionē. De voluntate dei que dicitur ei^o opatio/ dicit aug^o: q; nihil fit qd̄ deus non velit: vel sinēdo vt fiat: v; ip̄e faciendo. Videt q̄a eū v; ledixit/ tam sinēdo q̄ faciendo: quare volūtas ei^o est r̄a ei^o p̄missio q̄ opatio. Hec est illa voluntas quā ip̄lorabat leprosus cū diceret: Dñe si vis potes me mūdare: In voluntate dñi sciebat esse opationē. Eū ergo tot mod; dicat volūtas dei/ id est bñplacitū ei^o/ aut p̄missio/ siue consiliū/ aut p̄ceptum/ vel etiā opatio: bñplacitū eius vt fiat/ orare nullomodo necesse est: qm̄ ill; sp̄ v; a nob v; dno^o bis inuitabiliter adimplet. Frustra igit̄ peteret vt fieret qd̄ ne fiat ōm̄ino ip̄ediri nō p̄t. Permissio q; eius vt in nobis impleatur/ orādū nō est: qm̄ hoc nil aliud esset nisi eū rogare vt ip̄o p̄mittente malū aliq̄d facerem^o. Illa quoq; dei voluntas

q̄ dicit̄ eius opatio vt fiat rogandū nō est: cū et inter hoīes id qd̄ iam est i ope quo minus fiat mutari non possit. Voluntas em̄ dei nō prius dicit̄ opatio/ quā ceperit opis effectu ad impleri. De p̄silio at̄ aut p̄cepto: q; alterz necitat; ē: alterz hō i voluntate cōsistit: sūm a deo tione pater celest; orād^o est: q; t̄nus eius opilate gratia/ vel illud necessario/ vel istud voluntarie: vtrūq; aut̄ feliciter in nobis impleatur. Hec nimirū est illa volūtas quā fieri postulamus dicētes: Fiat volūtas tua sicut in celo et in terra: nō q; in regno: eternitatis cōsiliū sit aut p̄ceptū/ vbi nihil deest qd̄ v; iuberi vel suaderi oporteat: s; sic ibi ōm̄ia diuine consonāt volūtati: ita et hic vel p̄silia ei^o p̄ple nam virtutū p̄fectionē/ v; p̄cepta saltem p̄ cōmunē iusticiā in nobis adimpleat. Hec dei voluntas implet p̄ spiritū scientie q̄ de tertemis est: quē cū acceperit homo/ cōsiderās i his tēporalibus et transitorijs nullā esse beatitudinē: dolensq; se deceptū qd̄ i eis aliq̄n spem habuit: cōuertit̄ ad faciēda p̄cepta dei siue p̄silia: q̄ cum fecerit homo viuet in eis: et ab ip̄o p̄mia eternitatis accipiet. Unde duplici dolore p̄mor^o/ totus resoluit̄ i luctū et lachrymas: tum q; hec temporalia inutiliter secutus est: tū q; illi seruire a q̄ vera p̄mia speranda sūt tandiu detracta

Gen. 22.

Matth. 9.

Matth. 8.

al's necessitate.

Matth. 6.

Ezech. 20.

est. Huic autem luctui permittitur
 eterna consolatio / dicente salvato
 Math. 5. re: Beati qui lugent: quoniam ipsi consolati
 Apocal. 21. bunt. Tunc proculdubio quoniam abs-
 terget deus omnem lachrymam ab
 oculis sanctorum suorum: et iam non
 erit amplius neque luctus neque do-
 lor: quoniam porta transierit. Aliter
 Math. 6. quod dicitur potest: fiat voluntas tua si-
 cut in celo et in terra: id est sic an-
 geli natione celestes: ita et homines
 de terra compositi / tue sanctissime
 obtemperet voluntati. Tertio
 quod modo: fiat voluntas tua sicut
 in celo et in terra .i. tam in anima
 quam natura celestis est: quam in cor-
 pore de terra concreto: nihil tue
 voluntati repugnat contrarium. Quod
 ut fieri possit: necesse est nos in-
 teri in hac valle lachrymarum ve-
 lut esurietes famulos assiduis
 eius beneficiis ac si quodam cibo
 sustentari. Famulus quippe a fa-
 me denotatur: is videlicet qui tempore
 necessitatis ideo pascitur ut ser-
 viat: ideo fuit ut pascatur: et fi-
 nito servitio condignam recipiat
 mercedem: Ita et nos et in hac quodam
 vita domino serviemus: tam temporalibus quam
 spiritualibus indigemus subsidiis: et
 pro fine laborum nostrorum pro merito eterne
 beatitudinis expectamus. Beneficia
 igitur dei patris ad vitam nobis pro-
 merendam necessaria / auctore filio
 postulantes / solemus adiungere:

Quarta petitio de
 panis alimonia. Cap. xii.

Donem nostrum quotidianum
 Da nobis hodie, Panis

vocabulum apud grecos panis
 quod omne vel totum interpretatur:
 ipsa vox affinitate sumptum est.
 Significabat autem apud veteres
 res omne id quod pro cibi refectio-
 ne sumebatur: quemadmodum in gene-
 si legitur iacob dixisse: Si domi-
 nus deus meus fuerit mecum in via
 ista quam ego ambulo: et dederit mi-
 hi panem ad ledendum: et cetera que se-
 quuntur. Quem utique corporis ci-
 bum / cum necesse fuerit a deo po-
 stulare: nec improbabile nec ma-
 lum est: dummodo sine multa solli-
 citudine postuletur: Nam in pe-
 tendis necessariis / humilitas
 postulandi conceditur: sollicitudo
 autem prohibetur / dicente domino: No-
 lite solliciti esse dicentes: quod mandu-
 cabimus aut quod bibemus: scit enim
 pater vester celestis / quod vobis necesse
 sit. Uter si de solo corporis cibo
 habet esset intelligendum: indigna tam-
 en doctoris auctoritate videretur
 ista petitio. Quocirca non tam de
 cibo corporis quam de pane spirituali
 in hac petitione agi videtur: quod quod-
 vis sit / quantum nobis erit possibili
 videamus. Panis itaque spiritualis
 vel mysticus: sicut diversus est:
 ita diverso modo sapit: et diver-
 sos habet effectus: et diversis sum-
 mit modis. Panis est verbum di-
 vini eloquii: panis est caro christi:
 panis est gratia spiritus sancti: panis
 est compunctio animi: panis est
 dilectio dei et proximi: panis est
 contemplatio celestis secreti: pa-
 nis est spes futuri premii: panis
 est gaudium regni: panis est omnia

Gen. 28

Math. 6